

دوشنبه 16 فروردین 1395-24 جمادی الثانی 1437-4 آوریل 2016

قاسم خان امیرتومان فرمانده قشون قزوین و گلستان ارمنی به دستور پیرم توسط مجاهدین تیرباران شدند.

* 16 فروردین

درگذر تاریخ

* قاسم خان امیرتومان فرمانده قشون قزوین و گلستان ارمنی به دستور پیرم توسط مجاهدین تیرباران شدند. (1288ش)
اشاره:

مجاهدین میرزا مسعود
شیخ الاسلام را در منزل خود
ترور نمودند.

* در جلسه مجلس شورای ملی هنگام طرح اعتبارنامه حاج مخبرالسلطنه هدایت سوسیالیست های مجلس با آن مخالفت کردند. (1301ش)
اشاره:

سلیمان محسن ضمن حمله شدید به مخبرالسلطنه وی را قاتل شیخ محمد خیابانی خواند و تقاضای
رد اعتبارنامه او را نمود.
سید حسن مدرس به دفاع برخاست و سرانجام اعتبارنامه تصویب شد.

* مرگ «محمدعلی شاه»

پادشاه مستبد قاجار
(1303 ش)

اشاره:

محمدعلی شاه قاجار در سال 1249 ش

در تبریز به دنیا آمد و پس از فراگیری مقداری از تحصیلات، در 17 سالگی اولین شغل دولتی را به او سپردند. او پس از روی کارآمدن مظفرالدین شاه، به ولیعهدی انتخاب شد و در این زمان علاوه بر ولایت آذربایجان، به هنگام سفر پدرش به فرنگ، متکفل امور مملکت بود. وی هر چند پس از آن که پدرش فرمان مشروطه و قانون مشروطیت را امضاء کرد، خود نیز آن را تأیید نمود ولی پس از به دست گرفتن قدرت از در مخالفت با مشروطه طلبان درآمد و مشکلات فراوانی را برای مملکت به وجود آورد. عاقبت در تیرماه 1287 ش، مجلس شورای ملی را به توپ بست و از این زمان دوران استبداد صغیر آغاز شد. این عمل شاه قاجار با واکنش تند مشروطه خواهان در سراسر کشور مواجه شد تا این که آنان تهران را به تصرف خود در آورده و او را از سلطنت خلع کردند. از این رو وی به سفارت روس پناهنده شد و

پس از چندی ایران را ترک کرد. محمد علی میرزا

پس از خروج از ایران، مدتی در روسیه، عثمانی و اروپا ساکن شد. تا اینکه پس از سال ها دوری از وطن و سرگردانی، در 16 فروردین سال 1303 ش، در 54 سالگی در اروپا درگذشت.

* رحلت رجالی شهیر شیعه

آیت الله «میرزا محمد علی
مدرس خیابانی» (1333 ش)

اشاره:

آیت الله میرزا محمد علی مدرس خیابانی در حدود سال 1257 ش (1296 ق) در تبریز به دنیا آمد.

وی پس از پشت سر گذاشتن دروس مقدماتی، به درس خارج فقه و اصول حضرات آیات میرزا ابوالحسن انگجی و میرزا صادق مجتهد تبریزی، راه یافت و از عالمانی همچون سیدصدرالدین صدر و محمدعلی شاه آبادی، اجازه اجتهاد و از شیخ محمدحسین آل کاشف الغطاء و شیخ آقابزرگ تهرانی اجازه روایت گرفت. مدرس خیابانی در اواخر عمر به مدت دوازده سال در مدرسه سپهسالار تهران به بحث و تألیف و تحقیق پرداخت و آثاری بسیار ارزنده به وجود آورد. مهم ترین اثر این محقق فرزانه، کتاب ریحانة الأدب در 8 جلد است که به شرح حال بیش از پنج هزار تن از علماء و فضلاء می پردازد.

همچنین قاموس المعارف و نیز فرهنگ نوبهار حاوی 19 هزار لغت و واژه فارسی و همچنین فرهنگ بهارستان شامل 55 هزار لغت مفرد و مرکب، از دیگر آثار اوست. آیت‌الله مدرس خیابانی تبریزی سرانجام در 16 فروردین سال 1333 ش برابر با اول رجب 1373 ق در 76 سالگی درگذشت و در تبریز به خاک سپرده شد.

* استعفای سرلشکر

«فضل الله زاهدی» عامل کودتای 28 مرداد

از نخست وزیری

(1334 ش)

اشاره:

سرلشگر فضل الله زاهدی از

ابتدای کودتای سوم اسفند 1299 ش، با رضاخان میرپنج همراه بود و در کنار او سمت‌های مختلف را کسب کرد. وی در دوران اول حکومت محمدرضا پهلوی نیز به مناصبی دست یافت که آخرین آنها پست وزارت کشور در کابینه دکتر مصدق بود.

با این حال وی به عنوان بهترین مهره و گزینه، مأمور اجرای کودتا علیه مصدق در 28 مرداد 1332 شد. با سقوط مصدق و بازگشت محمدرضا پهلوی به کشور و تثبیت رژیم پهلوی، سرلشگر زاهدی به عنوان پاداش، سمت نخست‌وزیری را برعهده گرفت.

ولی از آنجا که در این جایگاه، برای خود مقام و پایگاه خاصی قائل شده بود، پس از حدود بیست ماه از صدارت، به اصرار شاه و بر اساس توافق آمریکا، از ریاست دولت کناره گرفت و همان روز به عنوان ریاست نمایندگی دائم ایران در دفتر اروپائی سازمان ملل در ژنو منصوب گردید و تا هنگام مرگ در سال 1348، عهده‌دار این سمت بود.

* سیاست جدید صادراتی کشور اعلام و منتشر شد. (1349 ش)

* لی سی یی نی نایب

نخست وزیر جمهوری خلق چین وارد تهران شد. (1354 ش)

* فرمان انتخابات برای تعیین نمایندگان دوره بیست و چهارم مجلس سنا صادر شد. (1354 ش)

* پزشک قانونی اعلام کرد

در سال 1344، 1322 نفر در تهران بر اثر تصادف با اتومبیل کشته شده اند. (1355 ش)

* پیام تسلیتی از سوی جمعی از علمای حوزه علمیه قم

به مناسبت شهادت

عده ای از مردم شهر یزد برای

آیت الله صدوقی ارسال شد. (1356 ش)

* روزنامه لوموند چاپ پاریس، مقاله ای در مورد اوضاع و احوال عجیب و

نگران کننده پایتخت ایران

به چاپ رساند. (1356 ش)

* 25 جمادی الثانی

در کذر تاریخ

* تصرف بغداد توسط

«شاه اسماعیل اول» بدون جنگ

و درگیری (914 ق)

* اعلام لغو حکم تحریم تنباکو از جانب «میرزای بزرگ شیرازی» (1309 ق)
اشاره:

پس از درگذشت شیخ مرتضی انصاری، شاگردان و بزرگان روحانیت شیعه، میرزای شیرازی را به عنوان مرجع تقلید شیعیان معرفی نمودند.

یکی از بزرگ‌ترین قسمت‌های زندگانی وی، مبارزه با استعمار انگلیس و واگذاری تنباکو است. میرزای شیرازی با ارسال پیام برای ناصرالدین شاه قاجار، وی را از مفسد امتیاز انحصار تنباکو، برحذر نمود. ولی تذکرات ناصحانه‌ی وی تأثیری در شاه نداشت. سرانجام میرزای بزرگ برای نجات اسلام و مسلمانان و حفظ مملکت ایران از شر دشمنان، فتوای تاریخی خود را در تحریم تنباکو به شرح ذیل صادر نمود: «الیوم، استعمال تنباکو و توتون بایّ نحو کان در حکم محاربه با امام زمان(عج) است.» مردم مسلمان پس از اطلاع از این فتوا، مغازه‌های توتون فروشی را بستند و تمام قلیان‌ها را جمع کردند.

حکومت وقت با این حکم شرعی به مبارزه برخاست و سرانجام، همگام با نهضت عمومی مردم، ناصرالدین شاه به ناچار تسلیم شد و قرارداد امتیاز تنباکو را لغو کرد.

* رحلت شیخ الفقهاء و الْمُجْتَهِدین، آیت الله العظمی «محمدعلی اراکی»
در قم (1415 ق)
اشاره:

آیت‌الله محمد علی اراکی در سال 1312 قمری در «اراک» دیده به جهان گشود. پدرش از علما و اوتاد عصر خویش و مادر ایشان از سلاله‌ی پاک رسول خدا(ص) بود. وی از سن 20 سالگی و همزمان با تأسیس حوزه علمیه‌ی اراک به مدت 8 سال از محضر آیت‌الله العظمی حائری کسب فیض نمود و سپس با تأسیس حوزه علمیه‌ی قم از سوی آیت‌الله العظمی حائری، به قم هجرت کرده و از اصحاب خاص او به شمار آمد. آیت‌الله اراکی به مدت 35 سال در حوزه‌ی علمیه‌ی قم به امر تدریس اشتغال داشت و بسیاری از بزرگان حوزه، از محضر درس ایشان مستفیض شدند. وی پس از وفات آیت‌الله خوانساری در حدود 30 سال، نماز جماعت را در مدرسه‌ی فیضیه اقامه نمود و پس از رحلت آیت‌الله گلپایگانی(ره) به مرجعیت عالیّه شیعیان نائل آمد. سرانجام این عالم سترگ و فقیه فرزانه پس از عمری پر بار و پُربرکت در سن 103 سالگی در تاریخ 8 آذر 1373 ش بدرود حیات گفت و پس از تشییع با شکوه، در مسجد بالاسر حرم حضرت معصومه(س)، دفن شد.

* 4 آوریل
درگذر تاریخ

* پایان جنگ‌های چهل ساله فرانسه و اسپانیا در قرن شانزدهم میلادی (1559م)
* کشته شدن «ملک غازی» پادشاه پیشین عراق در
سانحه رانندگی
(1939م)

* پیروزی کودتای نظامی
«رشید عالی گیلانی» در عراق (1941م)

* درگذشت «ذاکر حسین» تنها رئیس جمهور مسلمان هند (1969م)
اشاره:

ذاکر حسین رئیس جمهور مسلمان هند، در سال 1897م متولد شد و تحصیلاتش را در دانشگاه اسلامی علیگره و دانشگاه برلین آلمان به پایان رساند.

وی پس از طی تحصیلات خود، در طی سالیان طولانی به فعالیت‌های علمی و سیاسی پرداخت تا اینکه در سال 1962م به معاونت ریاست جمهوری هند رسید. او در انتخابات عمومی 1967م از رقیب سرسخت خود خانم ایندیرا گاندی پیشی گرفت و به عنوان اولین رئیس جمهور هند برگزیده شد.

او که از رفتار سلطه طلبانه هندوها علیه مسلمانان انتقاد می‌کرد، از جدا شدن قسمت مسلمان نشین هند به نام پاکستان نیز حمایت نمود و حتی برای استقلال پاکستانی‌ها که به قول وی، پایانی بر ستم هندوها علیه آنان بود، در هند جشن گرفت.

ذاکر حسین با آن که مسلمان بود ولی در میان هندوها نیز محبوبیت داشت. از او کتاب‌هایی به نام سرمایه‌داری، اقتصاد، اخلاق و مملکت‌داری نیز برجای مانده است. دکتر ذاکر حسین سرانجام در سوم آوریل 1969م در 72 سالگی درگذشت. وی در میان نسل امروزی هندوها و مسلمانان هند احترام ویژه‌ای دارد.